

Palestijnse bisschop onvermoeibare strijder

Vechten voor de vrede

Soms maakt een mens het verschil van de wereld. Zij vechten onvermoeibaar voor vrede en recht omdat zij geloven dat het een niet zonder het ander kan. Elias Chacour, christen en Palestijn en benoemd tot bisschop in Israël, is zo iemand, zegt Johan Snoek.

Onlangs berichtte de Israëlische pers: de priester Elias Chacour te Ibillin (Galilea) is door het Vaticaan benoemd tot bisschop van de Grieks-katholieke Kerk in Israël. "Dit is de eerste keer dat deze hoge functie vervuld wordt door iemand die de Israëlische nationaliteit heeft", zo werd erbij vermeld, kennelijk met enige trots. De Grieks-katholieke Kerk aanvaardt wel het gezag van de paus maar gebruikt de Oosters-orthodoxe liturgie. Men voert de oorsprong van deze kerk terug op de eerste gemeente te Jeruzalem. Indertijd trad de - december j.l. overleden - van afkomst Nederlandse priester Jakob Willebrands toe tot deze kerk.

Terugkeer

Elias Chacour werd geboren in Biram, een dorpje in Noord-Galilea. De bewoners van Biram kregen, evenals die van het naburige Irkith, voorjaar 1948 van een Israëlische commandant het bevel hun dorpen te verlaten wegens de verwachten oorlogshandelingen. Hij beloofde hun schriftelijk dat ze zouden mogen terugkeren. Die terugkeer is hun evenwel nimmer vergund.

Toen ze hun zaak juridisch uitsochten en uiteindelijk hun recht bij de Israëlische Hoge Raad zochten, stelde die hen in het gelijk; maar kort daarop, aan de vooravond van Kerstmis 1951, blies het leger alle huizen in Biram en Irkith op; alleen het kerkje liet men staan. Sindsdien zijn de landerijen van de twee dorpen in het bezit van naburige kibboetsim.

Elias besloot om priester te worden. Hij kreeg geen visum om te gaan studeren aan het seminarie in de oude stad Jeruzalem (toen nog niet door Israël bezet) en volgde daarom de theologische opleiding aan een RK seminarie in Parijs. Daar ook stelde hij zich op de hoogte van de opvattingen van vele christenen in het Westen ten aanzien van het Joodse volk: de onopgeefbare verbondenheid.

Later zou hij vertellen hoe hij als student eens voor de viering van het kerstfeest werd uitgenodigd ten huize van een Parijse familie. Hij bleek als een speciale gast te worden beschouwd. Toen ook de andere gasten gearriveerd waren,

stelde de gastheer hem voor: "Dit is Elias Chacour, een Joodse student aan ons seminarie. Ik dacht dat het een aardige verrassing zou zijn om een Joodse gelovige uit het Heilige Land hier te hebben om kerstmis met ons te vieren." Elias was verbaasd. Hij nam zijn gastheer terzijde en vroeg om uitleg: "U vergist zich". Maar de gastheer zei: "Vanavond ben je Joods, uit Bethlehem. Je zult veel beter met iedereen op kunnen schieten als je ophoudt overal rond te vertellen dat je Palestijn bent. Elias was te verbijsterd om hem tegen te spreken maar voelde zich ellendig.

Betoging

Na zijn opleiding in Parijs studeerde Chacour Judaïca en exegese van de Hebreeuwse Bijbel aan de Hebreeuwse universiteit van Jeruzalem. Daar verwierf hij zich vrienden door zijn open houding. Vervolgens werd hij aangesteld als priester te Ibillin, een dorpje dichtbij Nazareth.

In 1973 organiseerde Chacour een grote betoging van de voormalige bewoners van de twee dorpen. Ook Joodse medestanders liepen mee in de stoet, onder hen twintig professoren van de Hebreeuwse universiteit. De verdrevenen wilden terug. Men vroeg, als het land dan al niet teruggegeven zou worden, om verlof de twee dorpen te herbouwen en daar te wonen. Ook dat werd niet toegestaan. Men vroeg toen het recht om tenminste de doden te begraven in de voorvaderlijke grond. Ook dat werd geweigerd. Ze repareerden het kerkje en het diende in de dagen van de betoging als centrum van informatie. Nu staat het weer verlaten.

In Ibillin stichtte Chacour eerst een lagere en daarna een middelbare school. Na jaren van planning en na heel wat achterdocht overwonnen te hebben lukte het Chacour tenslotte, in Ibillin een universiteit te stichten (najaar 2003), de eerste Arabische universiteit in Israël. Er studeren niet alleen Palestijnse christenen, maar ook moslims en Joden. In zijn openingstoespraak als rector zei Chacour: "Wij maken deel uit van deze staat en wij willen onze bijdrage geven aan alles wat mensen dicht bij elkaar kan brengen. Wij

geloven dat vrede berust op rechtvaardigheid. En rechtvaardigheid wordt bereikt door verzoening, samenwerking en wederzijdse concessies."

Buiten Israël is Chacour vooral bekend geworden door zijn levensverhaal dat indertijd in het Nederlands uitkwam onder de titel *Kinderen van één vader - Over de dialoog tussen Palestijnen en Joden*. De Engelse editie werd in 2003 herdrukt: *Blood Brothers - The Unforgettable Story of a Palestinian Christian working for Peace in Israël* (Grand Rapids, USA). Het voorwoord is van de hand van de Amerikaanse oud-minister van buitenlandse zaken James Baker. Het werd een warme aanbeveling: "Vanuit mijn perspectief als gelovige en als diplomaat put ik hoop en troost uit de wetenschap dat - te midden van alle haat, verwoesting en dood - vader Chacour geduldig zijn werk voortzet. Een moedig man geeft gestalte aan de waarheid die hij leerde van die andere Man uit Galilea: 'Heb je vijanden lief, en bid voor wie jullie vervolgen, alleen dan zijn jullie werkelijk kinderen van jullie Vader in de hemel.' Helaas is het boek niet meer verkrijgbaar in het Nederlands.

Verdraagzaamheid

Elias Chacour is nu 66 jaar oud. Op de persconferentie na het bekend worden van zijn benoeming verklaarde hij als een deel van zijn taak te zien: "het versterken van verdraagzaamheid, co-existentie, en samenwerking tussen alle burgers van Israël." Hij werd drie maal genomineerd voor de Nobelprijs.

Bij verschillende gelegenheden heb ik hem ontmoet en in actie gezien. Hij heeft het charisma om onrecht aan de kaak te stellen met een ontwapenende vriendelijkheid. Daarbij beschikt hij over een groot gevoel voor humor. Mijns inziens is de benoeming van Elias Chacour dan ook niet alleen goed nieuws voor de Grieks-katholieke kerk in Israël, maar ook voor allen die verlangen naar een oplossing van het conflict tussen Israël en de Palestijnen.

Johan M. Snoek

(ds J.M. Snoek was van 1958-1969 predikant van de Schotse kerk te Tiberias.)

De onlangs tot bisschop benoemde Elias Chacour. (foto CW)

